

19 810

Wijziging van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 9 november 1988

1. Algemeen

Uit het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben wij met genoegen kunnen vaststellen dat de meeste leden konden instemmen met de argumenten tot partiële wijziging van het BBA, vooruitlopend op de algehele herziening van het ontslagrecht.

Toch rezen bij enkele leden nog vragen met betrekking tot recente jurisprudentie inzake artikel 6 BBA in relatie tot artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), met betrekking tot wetgeving in buurlanden, met betrekking tot de wijziging van artikel 2 BBA in relatie tot de EG-richtlijn inzake gelijke behandeling van mannen en vrouwen, met betrekking tot faillissement van een onderneming behorend tot een concern of holding en met betrekking tot de inschakeling van de Arbeidsinspectie in ontslagzaken.

In paragraaf 2 van deze memorie komen de vragen aan de orde van de leden van de P.v.d.A.-fractie betreffende de wijziging van artikel 2 inzake huishoudelijk personeel in relatie tot de EG-richtlijn.

In paragraaf 3 zal worden ingegaan op vragen van de C.D.A.- en P.v.d.A.-fractieleden met betrekking tot het laten vervallen van de ontslagtoets in geval van faillissement.

In paragraaf 4 zullen tenslotte de vragen worden behandeld van de P.v.d.A.-fractieleden over de gewijzigde rol van de Arbeidsinspectie.

Wat de overige vragen en opmerkingen van de leden van de commissie betreft, kan het volgende worden opgemerkt.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen binnen welke termijn een wetsvoorstel tot herziening van het ontslagrecht kan worden verwacht. Zoals bekend heeft de Sociaal Economische Raad (SER) op 16 september 1988 een unaniem advies uitgebracht inzake herziening van het ontslagrecht. Het kabinet zal nog voor het einde van dit jaar haar standpunt naar aanleiding van dit advies bepalen. Het streven is er daarbij op gericht te bereiken dat nog in de loop van 1989 een wetsvoorstel inzake herziening van het ontslagrecht aan de Voorzitter van de Tweede Kamer kan worden aangeboden.

De vorige stukken zijn verschenen onder de nummers 252 en 252a van vergaderjaar 1987–1988

Zoals gezegd bevat het SER-advies een afgewogen geheel van voorstellen betreffende de ontslagbescherming van werknemers werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. In het advies wordt in dat verband geen bijzondere aandacht besteed aan de rechtspositie van deeltijd- of parttime werknemers. Er moet van worden uitgegaan dat deze werknemers tenminste eenzelfde ontslagbescherming genieten als hun collega's werkzaam op voltijd-basis. De wettelijk geregelde ontslagbescherming kent namelijk in beginsel geen onderscheid naar arbeidsduur. Uitzondering van de ontslagbeschermingstoets van het GAB is alleen aan de orde bij werknemers werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst die doorgaans op minder dan drie dagen per week in de huishouding werkzaam zijn of indien het gaat om werkzaamheden van bijkomstige aard.

Wijzigingen in de centrale regelgeving worden, gelet op de in het algemeen gelijke ontslagbescherming van voltijdwerkers en deeltijdwerkers, dan ook niet overwogen.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen voorts om een reactie op het tussenvonnissen van de Haagse rechtbank d.d. 6 juli 1988 zaak nr. 87/6234. In dit tussenvonnissen kwam de verhouding tussen artikel 6 BBA en artikel 6 eerste lid EVRM aan de orde. Hierover kan in het algemeen het volgende worden opgemerkt.

Blijkens de uitspraak van de Europese Commissie voor de rechten van de mens (EVRM-commissie) van 8 oktober 1990 (8974/80 NJ 1981,149) kan het vereiste van toestemming van de directeur van het GAB, niet worden beschouwd als doorslaggevend voor de vaststelling van burgerlijke rechten en verplichtingen in de zin van artikel 6 EVRM. Geschillen tussen werkgever en werknemer over de beëindiging van de arbeidsverhouding hebben wel betrekking op burgerlijke rechten in de zin van artikel 6 EVRM.

Aan deze bepaling, waaruit een recht op toegang tot de rechter voortvloeit, is voldaan, nu dergelijke geschillen krachtens artikel 1639 s Burgerlijk Wetboek kunnen worden voorgelegd aan de civiele rechter, die bevoegd is zowel de feitelijke als de rechtsvragen te beoordelen, aldus de EVRM-commissie.

Het bovenbedoelde tussenvonnissen lijkt niet in overeenstemming te zijn met de uitspraak van de EVRM-commissie. Afhankelijk van de inhoud van het eindvonnissen zal worden gezien of er dezerzijds aanleiding bestaat tot het instellen van hoger beroep.

Tenslotte vroegen de leden van de C.D.A.-fractie, in hoeverre de partiële wetgeving met het oog op Europa 1992, aansluit op wetgeving in buurlanden. Hierover zij opgemerkt, dat de verhouding tot Europa 1992 in dit verband niet aan de orde is, omdat het individueel ontslagrecht tot op heden geen onderwerp uitmaakt van harmonisatie in EG-verband.

2. Huishoudelijk Personeel

Wij hebben kennis genomen van de brief van het Nederlands Juristen Comité voor de mensenrechten, waarin de conclusie wordt getrokken dat het wetsvoorstel in strijd komt met de EG-richtlijn die beoogt indirecte discriminatie te verbieden.

In reactie op vragen terzake van de leden van de P.v.d.A.-fractie menen wij dat de inhoud van de brief geen aanleiding vormt om van ons eerder ingenomen standpunt af te wijken.

Zoals uit de beantwoording van de vragen van de leden van de Tweede Kamer blijkt, menen wij dat de argumenten voor de uitzondering van de ontslagbescherming van huishoudelijk personeel, zowel vrouwelijk als mannelijk, dat op minder dan drie dagen per week werkzaam is, voldoende zwaarwegend zijn om handhaving hiervan te rechtvaardigen.

3. Faillissement

De vraag van de leden van de C.D.A.-fractie of overleg heeft plaatsgevonden tussen de Ministers van SZW en van Justitie inzake de positie van de relevante vakorganisaties bij selectie van gedeeltelijke voortzetting van de bedrijfsactiviteiten vanuit faillissement, kan bevestigend worden beantwoord.

Het overleg heeft geresulteerd in een voorstel tot wijziging van de Wet melding collectief ontslag (WMCO) (TK 1987-1988, 19 810, nr. 10), overeenkomstig de wens vanuit de Tweede Kamer, waardoor de in een nota van wijziging genoemde artikelen van de WMCO van toepassing blijven op het doen eindigen van dienstbetrekkingen in geval van faillissement van de werkgever, ook al is voor de opzegging geen ontslagvergunning van de directeur GAB vereist. De curator blijft alsdan verplicht het collectief ontslag te melden bij de betrokken vakorganisaties. De nota van wijziging is onder artikel II in het gewijzigd voorstel van wet opgenomen.

Om wetstechnische redenen is er van afgezien de voorgestelde wijziging in de Faillissementswet op te nemen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of aanvaarding van het wetsvoorstel ertoe leidt dat (grote) concerns en/of als holding opererende ondernemingen bij faillissement van een of meer onderdelen zijnde een zelfstandig rechtspersoon, de werknemers van de failliete rechtspersoon zonder meer kunnen ontslaan.

De vraagstelling lijkt er op te duiden dat in geval van faillissement van een juridisch zelfstandig rechtspersoon, de plaats binnen een concern of holding, alsmede de financiële-economische positie van het totaal concern of holding, van invloed zijn op de door de directeur GAB te nemen beslissing. Dit is niet het geval.

Het is al eerder gesteld dat de directeur GAB in geval van faillissement niet tot de gebruikelijke belangenafweging toekomt. Indien het gaat om een zelfstandig rechtspersoon zou een betrekken van de plaats binnen de holding of het concern, of de financieel-economische positie van het moederbedrijf, ook geen enkel effect hebben. De werkgever moet immers als een zelfstandig opererende onderneming worden beschouwd, waarbij inzage in financieel-economische gegevens van andere ondernemingen binnen de holding of het concern, noch herplaatsing van werknemers binnen de holding of het concern, afdwingbaar kan worden gesteld. Het is evident dat weigering van de ontslagvergunning in dat geval bij een failliet bedrijf weinig effect sorteert.

4. Taak van de Arbeidsinspectie

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden de vraag, wanneer de Arbeidsinspectie betrokken/ingeschakeld wordt in ontslagprocedures.

In het door de leden aangegeven voorbeeld kan het inderdaad voorkomen dat in het ene geval wel en in het andere geval geen onderzoek door de Arbeidsinspectie noodzakelijk is.

In een richtlijn aan de directeuren van de GAB's zal, bij inwerking-treding van de voorstellen, uitvoerig worden ingegaan op de taak en de mogelijkheden van de Arbeidsinspectie. Op die wijze ontstaat duidelijkheid omtrent de al dan niet inschakeling van de Arbeidsinspectie. Door middel van wekelijkse toezending aan de Arbeidsinspectie van informatie over werkgevers die een ontslagvergunning hebben aangevraagd, kan de Arbeidsinspectie ook zelf bepalen of nader onderzoek gewenst is. Op die wijze wordt gewaarborgd dat de Arbeidsinspectie op de hoogte blijft van belangwekkende arbeidsmarktontwikkelingen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf